



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce **R. S.**, zast. advokátem JUDr. Janem Pavlokem, se sídlem AK Na Příkopě 391/7, Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu financí - Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2005 č. j. 10 Ca 25/2004 - 47,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2005 č. j. 10 Ca 25/2004-47 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku soudu; tímto byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného o nepovolení obnovy řízení. Stěžovatel uplatňuje důvody dle ust. §103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“); namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem jakož i nesprávně zjištěný skutkový stav. Stěžovatel uvádí, že důvodem obnovy řízení dle § 54 odst. 1 písm. b) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále „zákon o správě daní“) je zjištění, že předmětné rozhodnutí bylo učiněno na základě podvrženého nebo zfalšovaného dokladu. Takovým dokladem byl právě 5. díl TC, který byl opatřen zfalšovaným razítkem a zfalšovaným evidenčním číslem a byl odeslán z celnice určené do celnice odeslání. Pokud by tento falešný doklad nebyl odeslán, nemohlo nikdy dojít k tak rozsáhlé trestné činnosti a nemohlo by ani dojít k vyměření daně stěžovateli. Stěžovatel se řídil povolením c. i. M. o složení zboží mimo celnici. Při složení zboží obdržel vždy povolení celního úřadu o splnění povinnosti předložení zboží celnímu úřadu určenému. Že se jedná o zfalšované doklady stěžovatel nevěděl. O tom se dozvěděl až 7. 10. 2005 z rozsudku NS č. j. 6 A 175/2002 - 90, z něhož zjistil, že V. G. (což byl jeden z příjemců zboží) byl Vrchním soudem v Olomouci rozsudkem ze dne 10. 9. 2002 č. j. To 35/2002 uznán vinným trestným činem zkrácení daně a

byl mu uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 8 let a 6 měsíců. Pokud stát zastoupený celními úřady se připojil jako poškozený k trestnímu řízení, skutečně poškozené – mezi nimi i stěžovatele, o této skutečnosti neinformoval. Skutečnost, že se jedná zfalšované a podvržené doklady celní úřady nikdy nezpochybňovaly, nebyl však dosud žádný konkrétní pracovník celní správy obviněn ze spáchání trestného činu. Stěžovateli, jakožto pouhému řidiči přepravního kamionu s měsíčním příjmem kolem 10 000 Kč byl vyměřen celní dluh za odnětí zboží celnímu dohledu ve výši 4 000 000 Kč. Přitom toto zboží bylo řádně předáno vlastníku zboží nebo dalšímu příjemci, přitom mezi těmito figuroval i již uvedený V. G. Skutečnost, že jmenovaný byl odsouzen, žalovaný stěžovateli zamlčel, tvrdí, že se jedná v jeho případě o jiná řízení. Na tomto tvrzení setrval poté i soud. Stěžovatel tvrdí, že soud nesprávně zjistil skutkový stav věci. Stěžovatel uvádí, že v případě výše jmenovaného se jedná o případ dovozu nafty v roce 1994 a 1995 přes Celní úřad Břeclav - dálnice.

Stěžovatel poukazuje na nálezy Ústavního soudu IV.ÚS 267/02, IV.ÚS 393/02. Požaduje s odkazem na tyto nálezy, aby soud spojil veškerá řízení týkající platebních výměrů vydaných v souvislosti s dovozem ropných produktů v roce 1994 a 1995 přes celní přechod Břeclav-dálnice a nařídil celním orgánům řádně zjistit skutkový stav a informovat všechny postižené řidiče o probíhajícím trestním řízení.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný písemněm vyjádření nepodal.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné předně uvést, že předmětem řízení o kasační stížnosti je přezkoumat, zda žalovaný (a poté i soud) postupoval v souladu se zákonem, dospěl-li k závěru, že u stěžovatele nejsou dány zákonné důvody pro povolení obnovy řízení. Nepřísluší proto Nejvyššímu správnímu soudu v tomto řízení zkoumat, zda stěžovatel byl v postavení deklaranta, zda vyměření celního dluhu stěžovateli, jakožto řidiči, bylo či nebylo v souladu se zákonem, resp. zda bylo spravedlivé. Jak ze spisu vyplynulo, stěžovatel se proti platebním výměrům vydaným celním úřadem dne 25. 10. 1995 odvolal, odvolání byla zamítnuta a stěžovatel žalobu na přezkoumání těchto rozhodnutí ve správním soudnictví nepodal. Za této situace Městský soud v Praze správně vyloučil možnost aplikace ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.

Ze spisu vyplynulo, že stěžovateli bylo na základě podaných písemných celních prohlášení (tranzitní celní prohlášení – dále TCP) v průběhu roku 1994 ve třinácti případech Celním úřadem Břeclav propuštěno zboží (motorová nafta a benzín) do režimu tranzit; přitom byla stanovena podmínka, že zboží bude v nezměněném stavu a s připojenými doklady předloženo ve stanovené lhůtě Celnímu úřadu Zlín. Následným šetřením celních orgánů bylo zjištěno, že zboží úřadu určení nebylo předloženo, čímž došlo k nezákonnému odnětí zboží celnímu dohledu. Stěžovateli bylo platebními výměry ze dne 25. 10. 1995, jakožto dlužníkovi, předepsáno uhradit vzniklý celní dluh. Odvolání, které bylo podáno, bylo odvolacím orgánem zamítnuto dne 29. 4. 1996. Dne 31. 5. 2002 podal stěžovatel návrh na obnovu řízení, rozhodnutím Celního ředitelství v Brně č. j. 4395/02-0101-01/01 až 4395/02-0101/13 ze dne 16. 7. 2002 byla předmětná žádost zamítnuta.

Dne 21. 11. 2002 podal stěžovatel novou žádost o obnovu řízení ukončených ve výše uvedených případech. V návrhu uvádí, že uplatňuje důvody dle § 54 odst. 1 písm.a) a b) zákona č. 337/1992 Sb.; vzhledem k tomu, že vyšly najevo nové skutečnosti, které mu nebyly známy při podání prvního návrhu, podává návrh nový. Namítá, že nové skutečnosti z důvodů jejich zatajení celními orgány nemohly být bez jeho zavinění uplatněny v původním vyměřovacím řízení a mají podstatný vliv na rozhodnutí. Stěžovatel dále uvedl, že zboží bylo proclíváno přímo ve skladišti příjemce, což zákon umožňuje; proclívání zboží se účastnil celník, příjemce a navrhovatel; navrhovatel o proclení obdržel potvrzení s celním razítkem. Přesto celní úřad označil stěžovatele za toho, kdo nezajistil plnění povinností vyplývajících z režimu tranzit s odůvodněním, že nepředložil zboží CÚ Zlín; přitom však důvody tohoto nesplnění nezkoumal. V návrhu na obnovu řízení dále stěžovatel namítá, že z trestného činu krácení daně byli obviněni příjemci zboží, ale celní dluh byl v rozporu s celními a daňovými předpisy vymáhán na stěžovateli, přitom tento nebyl deklarantem ani plátcem nebo poplatníkem předmětných daní.

Jak již Nejvyšší správní soud uvedl výše, námitkami, které stěžovatel směřoval shodně poté i v kasační stížnosti do samotného vyměřovacího řízení, se nemohl v řízení, které nyní vede, zabývat; stejně tak z pohledu současného soudního přezkoumání, je zcela irelevantní námitka, že stěžovatel nebyl před vydáním platebních výměrů seznámen se skutkovým stavem a nebyla mu dána možnost vyjádření, když bylo namístě ji uplatnit již v řízení o řádném opravném prostředku, resp. v žalobě, kterou mohl stěžovatel předmětné platební výměry napadnout.

V žádosti o povolení obnovy řízení však dále stěžovatel odkázal na nové skutečnosti, o nichž se dozvěděl po odvysílání reportáže v televizi N., z níž zjistil, že nezákonné odnětí zboží v předmětných věcech bylo způsobeno trestným činem. V září 2002 dostal jeden z dopravců povolení k nahlédnutí do spisu u Vrchního soudu v Olomouci č. 2 To 35/2002 proti obžalovanému – příjemci předmětného zboží a zjistil, že celní úřad založil do spisu horní části 5. dílu TCP, které jsou potvrzeny údajně falešným razítkem celního úřadu, ale je zde spolu s razítkem uvedeno i evidenční číslo, které mohl znát pouze pracovník celní správy. Všechny doklady o takto procleném zboží byly až do odhalení této trestné činnosti vedeny u celního řadu jako řádně proclené. Stěžovatel nové skutečnosti spatřuje i v tom, že zaměstnanci celní správy v Břeclavi se podíleli na trestném činu odnětí zboží celnímu dohledu. Za novou skutečnost označuje i zjištěný vnitřní pohyb tiskopisu TCP s interními evidenčními čísly.

Celní ředitelství v Brně žádost o povolení obnovy řízení zamítlo, přitom s ohledem na subjektivní lhůtu stanovenou v ust. § 54 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků vyhodnotilo pouze námitky vyplývající ze skutečností, které se stěžovatel dozvěděl dne 2. 9. 2002 z trestního spisu 2 To 35/2000. Správní orgán se však v dalším omezil na hodnocení těchto skutečností pouze ve vztahu k ust. § 54 odst. 1 písm. b) cit. zákona, přitom učinil závěr, že to, že zaměstnanci CÚ Břeclav se podíleli na trestném činu odnětí zboží celnímu dohledu, nemůže být vyhodnoceno jako důvod pro obnovu řízení, neboť se jedná pouze o spekulativní tvrzení, které není žádným konkrétním důkazem podloženo, řízení o trestném činu zneužití pravomoci veřejného činitele vedené v souvislosti s nezákonným odnětím ropných produktů v letech 1994 - 1995 nebylo dosud skončeno a samotné řízení důvod pro obnovu nezakládá. Správní orgán tedy vycházel pouze z toho, že nebylo žádným způsobem prokázáno, že by ze strany pracovníků celní správy došlo ke spáchání trestného činu. Správní orgán dále uvedl, s odkazem na ust. § 268 celního zákona, že clo lze vyměřit nebo doměřit pouze ve lhůtě 3 let od konce roku, v němž celní dluh vznikl,

přítom z uvedeného dovodil, že při podání žádosti nebyla dodržena objektivní lhůta pro podání žádosti dle § 54 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

Žalovaný vydal dne 28. 11. 2003 rozhodnutí č. j. 32842/03 - 24, kterým odvolání stěžovatele proti výše uvedenému rozhodnutí celního ředitelství zamítl; v odůvodnění pouze uvedl, že se ztotožňuje s výrokem a odůvodnění rozhodnutí celního ředitelství, kterým nebylo obnova řízení povolena. V dalším se omezil na konstatování, že s ohledem na všechny poznatky o případu zjištěné při projednávání odvolání do předcházejícího rozhodnutí Celního ředitelství Brno o nepovolení obnovy řízení v téže věci z roku 2002, nejsou dány důvody povolení obnovy.

Rozhodnutí žalovaného s výše uvedeným odůvodněním bylo poté předmětem přezkumné činnosti Městského soudu v Praze, který žalobu zamítl. V rozsudku soud provedl rozsáhlou rekapitulaci dosavadních řízení, přitom dospěl k závěru, že pokud měl spočívat důvod obnovy řízení v tom, že rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem, nestačí pouhé podezření ze spáchání trestného činu, ale je nezbytné, aby bylo o trestné činnosti pravomocně rozhodnuto. Pokud tedy šlo o nové důvody obnovy, nebylo prokázáno, že byl spáchán trestný čin.

Jakkoli se soud beze zbytku vypořádal s námitkou stěžovatele stran namítané nicotnosti vydaných platebních výměrů, ohledně dalších otázek takové zhodnocení jeho argumentace nelze učinit. Otázka posouzení běhu objektivní lhůty zůstala zcela pomínuta, a to již i žalovaným; v této souvislosti je třeba podotknout, že není zcela zřejmé, zda důvodem k zamítnutí žádosti bylo nenaplnění podmínek obnovy nebo uplynutí objektivní lhůty – za této situace by se jevilo zkoumání naplnění samotných podmínek pro povolení obnovy řízení zcela nedůvodné. V samotné otázce právního posouzení důvodnosti povolení obnovy řízení není zřejmé, z jakých úvah a odůvodnění žalovaného soud vycházel, když tyto v napadeném správním rozhodnutí zcela absentují. Byl proto na místě postup městského soudu, podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť rozhodnutí žalovaného bylo zcela nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění.

Z odůvodnění žalovaného nelze seznat žádný vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení naplnění podmínek obnovy dle § 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Stěžovatel jako důvod obnovy řízení uvedl nejen skutečnosti ve smyslu ust. § 54 odst. 1 písm. b) cit. zákona, s nimiž se správní orgán I. stupně (nikterak již žalovaný) a poté i soud vypořádal. Zcela však byly pomínuty ostatní skutečnosti stěžovatelem uplatněné dle § 54 odst. 1 písm. a) cit. zákona. Správní orgán I. stupně pochybil, hodnotil-li veškeré nové skutečnosti, které prokazatelně stěžovatel nemohl v původním řízení uplatnit, neboť se o nich prokazatelně dozvěděl až v souvislosti s nahlédnutím do trestního spisu, pouze v příčinné souvislosti se spácháním trestného činu a úvahy stran těchto skutečností podřadil pod hodnocení a závěry učiněné ohledně ust. § 54 odst. 1 písm. b) cit. zákona. Jinými slovy, sama skutečnost, že nebylo pravomocně rozhodnuto o trestné činnosti žádného z celníků nikterak nevylučuje existenci důvodů podle § 54 odst. 1 písm. a) cit. zákona; ostatně veškerá zjištění, která stěžovatel uvedl v souvislosti s nahlédnutím do trestního spisu týkající se celního řízení v předmětných dovozech ropných produktů nelze hodnotit jinak, než nové skutečnosti. Hodnocením těchto ve smyslu ust. § 54 odst. 1 písm. a) cit. zákona se však správní orgán I. stupně vůbec nezabýval; žalovaný tuto vadu hodnocení neodstranil, stejně tak zcela pomínil otázku běhu objektivní lhůty.

Podmínky, které bylo na místě k podané žádosti stěžovatele, v níž byly výslovně uvedeny, zkoumat, jsou stanoveny v § 54 odst. 1 písm. a) a b) cit. zákona. Z rozhodnutí správních orgánů se však podává pouze zkoumání jedné z těchto stěžovatelem tvrzené podmínky, a to, zda bylo rozhodnutí spácháno trestným činem. V tomto posouzení dospěly správní orgány i soud k jednoznačnému závěru o tom, že nebylo o trestné činnosti pravomocně rozhodnuto, a proto není dán důvod pro povolení obnovy řízení. Hodnocením nových skutečností, které v souvislosti s trestním řízením vyplynuly, se však již správní orgány nezabývaly. Není přitom rozhodné, že trestní řízení se netýkalo přímo stěžovatele, jednalo-li se o řízení s jedním z jeho odběratelů (rozsudkem byl tento uznán vinným z trestného činu krácení spotřební daně); přitom z rozsudku jednoznačně vyplývá, že se týká právě předmětných dovozů pohonných hmot v období od 16. 11. 1994 do 5. 12. 1994. Namítal-li v souvislosti s tímto rozsudkem stěžovatel nové skutečnosti, bylo na místě tyto podrobit hodnocení a teprve poté učinit závěr o tom, zda mohou být relevantní pro postup dle § 54 odst. 1 písm. a) cit. zákona.

Žalovaný konstatuje, že se ztotožňuje s výrokem i odůvodněním soudu, aniž však již uvádí na základě jakých skutečností ke shodnému závěru dospěl, resp. jaké skutečnosti vůbec hodnotil.

Odůvodnění správního rozhodnutí s jeho výrokovou částí bezprostředně souvisí a výroková část bez odůvodnění sama o sobě nemůže obstát (nejedná-li se o zákonem přípustné výjimky, kdy rozhodnutí nemusí obsahovat odůvodnění - což však nebyl případ žalovaného). Obsahem odůvodnění rozhodnutí je především rozbor a zhodnocení podkladů rozhodnutí, správní orgán musí uvést jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil, dále jakými úvahami se řídil při výkladu právních předpisů a jejich jednotlivých ustanovení, jakož i to, proč byly aplikovány způsobem, který vedl k výslednému rozhodnutí. Z rozhodnutí žalovaného však v tomto směru ničeho nelze shledat.

Přezkoumal - li Městský soud v Praze rozhodnutí žalovaného, které pro absenci odůvodnění, nebylo přezkoumání vůbec způsobilé, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti rovněž své rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než napadený rozsudek Městského soudu v Praze ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. postupem podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

V novém rozhodnutí rozhodne Městský soud v Praze i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 13. června 2007

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu